

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KAREL HYNEK MÁCHA - MÁJ

„Miluji květinu, že uvadne, zvíře – poněvadž pojde, člověka, že zemře a nebude, poněvadž cítí, že zhyne navzdy; já miluju – ba více než miluju – já se kořím Bohu, poněvadž – není.“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Název projektu: **Šablony v SZŠ Příbram**
- Registrační číslo: **CZ.1.07/1.5.003/34.0933**
- **VY_32_INOVACE_CJ.1.6**
- ***Nástin české literatury 19.století***
- Vyučovací předmět – Český jazyk a literatura

- Autor: Mgr. Alena Šimůnková
- **Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113**

VÝJIMEČNOST K.H.MÁCHY

- Celý způsob života – extravagantní chování, oblečení, zvýšená senzitivita --- zklamání ze světa, chorobná žárlivost – **nemožnost navázat bezprostřední citový vztah, vystoupit ze zajetí vlastní osoby, existenciální úzkost** ALE nevyhýbal se společenskému životu – hrál divadlo, cestoval, častá zamilovanost
- zemřel ve 26 letech nepochopen, doceněn až májovci

K.H.MÁCHA - MÁJ

- poéma – epickým základem je příběh jedince, jenž vyhnán z domova stane se loupežníkem a nevědomky zavraždí svůdce své milenky – vlastního otce
- jádrem básně je **kontrast mezi pocity a úvahami odsouzence čekajícího na popravu a smyslovou krásou májové přírody lhostejné k tragice lidského osudu**
- **téma času** – „věčný“ čas přírody X pomíjivost života člověka
- **nihilismus** – touha po absolutnu je pro člověka nedosažitelná – „nešťastné vědomí“ (Hegel)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- 3 symboly typické pro celou Máchovu tvorbu:
  - symbol vězně** – nejvíce hrůzy – pád existence do temnot smrtelnosti – biblický příběh pádu člověka vyhnaného z ráje
  - symbol matky Země** – matka, která ho vítá při jeho zrození i ho přijímá ve smrti .. „*kolébku mou i hrob můj...*“ i vlastenectví – „*vlast' jedinou i v dědictví mi danou, šírou tu zemi, zemi jedinou...*“
  - symbol poutníka**

Zamyslete se na základě 4. zpěvu Máje nad tím, jaké je poselství postavy poutníka?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MOŽNÉ ŘEŠENÍ:

- Poutník je symbolem **věčného hledání**: „*Vidíš-li poutníka, an dlouhou lučinou spěchá ku cíli, než červánky pohynou...*“ – jeho údělem je bloudit a putovat a možná nalezne „cíle svého“, i když Vilém (potažmo Mácha) ho „již nikdy neuzří“.
- F.X.Šalda: „Poměrně nejvíce radostnosti je uloženo do symbolu poutníka, je v něm romantické uhranutí dálkami a nekonečnem, je v něm pohyb do nekonečna, není v něm naděje na utkvění na nějakém místě ve vlasti, na dosažení cíle. Ale je v něm projev neutuchající energie, která stále se vzpíná za něčím nedosažitelným.“

FORMÁLNÍ STRÁNKA MÁJE

- bohatost vyjadřování – za každým slovem další významy
- tzv. polymetrie - různé typy rytmiických útvarů, převážně jamb, zvukomalebnost
- nečekaná slovní spojení – oxymóra --- posilují sugestivní účinek obraznosti
- Paradoxem je, že ačkoliv byl Mácha za svého života obviňovaný z nenárodnosti, po roce 1938, kdy byly jeho ostatky převezeny z Litoměřic do Prahy, se stal reprezentativním symbolem národní existence.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE:

- Prezentace určena pro žáky 2.ročníků. Ukazuje další aspekty možné interpretace tohoto významného díla 19. století. Předpokládá se, že žáci dílo přečetli.
- Prezentace byla vytvořena v listopadu 2013 a ověřena v 2. ročníku oboru Zdravotnický asistent 2. 12. 2013. Je určena jako pomůcka k výkladu tohoto učiva pro 1 vyučovací hodinu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZDROJE:

- HAMAN, Aleš. *Trvání v proměně: česká literatura devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: ARSCI, 2007. 370 s. ISBN 978-80-86078-71-7
- MÁCHA, Karel Hynek. *Máj*. 194. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1983. 194 s. 22-104-83

